

DRUGI DEL.

Mala opica v robstvu.

Dan hrepenenja in bridkosti.

V robstvu sem. Zamorec, ki mi je zvezal roke, me je oddal belemu človeku.

Takoj so me deli v veliko kletko. Videla sem, da so prej spodili iz nje ptice, zelo podobne jerebicam, samo večje in zelo vreščeče. Vrgli so v kletko otep suhe trave. Postavili so nekaj belega in okroglega z vodo. Dali so mi banan in pomaranč. Počenila sem v najtemnejši kot. Tri dni se nisem doteknila ne sadja ne vode. Plakala sem in se vsa tresla. Pred mojimi očmi je plesala strašna podoba bojišča. Videla sem na zemlji ležečo mamico, ki je umirala. Bolele so me roke in noge, ker me je zamorec dolgo nosil zvezano. Hrepenenje in obup sta bila strašnejša in občutljivejša od bolečine.

Skušala sem se iztrgati iz kletke. Bila je zelo močna.

Gotovo me bodo ljudje tudi bodli, kot so Ngu-Ngu-ja in tetko Hara-Uo. Morda umrem? Mar vzdržim in bom živela kot onadva?

Obup se me je lotil ob spominu, da nimam s seboj dnevnika. Ostal je v jami. Skrivala sem ga v globoki razpoki v skali.

Čemu mi bo sedaj dnevnik?

Samotna umrem v robstvu. Nikdar več ne srečam šimpanzov. Nikdar ne napišem cele zgodovine našega rodu!...

Ali se častitljivi dedek Bo-Bo in dobri, mili Ori-Ori spominjajo uboge, male šimpanzke? Ali je »striček« ž z zdrav? Kaj dela?

Prelivala sem potoke solza... Počutila sem se zelo nesrečno. Mala, samotna sirota! Ostala sem samcata na svetu. Kaj naredi z menoj ljudje? Mislila sem o tem in obupovala tri dni.

Ne vem, čemu sem se odločila, da vnovič vse napišem. Vse, kar sem videla v džungli, kjer so se v gošči mahonjevih vrhov skrivale naše kočice, vse o našem življenju v gorah, o mojih prigodah.

Napišem o ljubljeni ubogi mamici, o junaškem vodniku Rruju, mojem očetu, ki je premagal pisanega leoparda. Povem o Bo-Boju, častitljivi babici I-So, ki je tako lepo umrla, o milem Ori-Oriju in o vseh odrastlih in malih šimpanzih našega rodu!

Še enkrat hočem preživeti v spominih srečno svojo otroško dobo.

V sredi kletke je rastlo veliko drevo. Odtrgala sem nekaj koščkov skorje. Z nohtom sem izpraskala na njej drobcena znamenja naše pisave. Delala sem cele dni. Delo mi je prineslo pomirjenje v nesreči. Umirila sem se in sem začela celo jesti.

Enkrat na dan je prihajal zamorec. Premenjal mi je vodo in prinesel svežega sadja. Pravil mi je nekaj, česar pa nisem razumela.

Nekoč je iztegnil k meni roko. Bila je zelo podobna moji. Zgoraj črna, dasi brez las, na dlani skoraj bela. Podala sem mu svojo. Zamorec se je zasmejal in stekel h koči, precej oddaljeni od moje kletke.

Beli in črni ljudje stanujejo v kočah. Podobne so našim. Grade jih iz trsja ali kamenja in jih pokrivajo s strehami iz bambusov. Ker ljudje ne znajo skakati po drevesih, si postavljajo svoje koče na zemlji.

Kmalu se je zamorec vrnil z belimi ljudmi. Enega od njih sem takoj spoznala. On me je namreč velel dati v kletko.

Druga... Jasno, da je bila to ženska! Zelo lepa ženska z žalostnim obrazom. Gledala je name z velikimi, rjavimi očmi in je nekaj govorila.

Odšla sta kmalu. Iznova sem se poglobila v pisanje.

Spomini minulih dni so že dovršeni. Sedaj bom pisala od dne do dne...

D a n p r i j a z n o s t i.

Doletela me je velika radost!

V mojo kletko so spustili majckeno opico. Je to »Dolgi gobec«, toda zelo majhen in še slaboten.

Mala stvarca je kričala od strahu in plakala. Videč, da nič ne je, sem opico vlovila in jo začela božati. Koj se je pomirila, umolknila in se začela pritiskati k meni. Nakrmila sem jo z banano ... Zaspala je pri meni.

Vem, kako šimpanzi zaničujejo »Dolge gobce«. Hčerka možatega Rru-ja se zavzema za malo opičico, ker je slabotnejša od nje.

Opici sem dala ime — Go. Veseli me, če se smeje in igra. Sama nikdar ne jem, dokler ne nakrmim svoje male Go.

Hotela sem jo naučiti umetnosti pisanja. Nič ne razume in samo renči. Morda je še preveč majhna? Morda se pa »Dolgi gobci« ne morejo učiti?

Živiva med seboj v prijaznosti, dasi je Go velika porednica. Premetava se po kletki, spenja se na drevo, oprijema se drogov strehe, skubi me, kriči, renči in oponaša.

Pokorna in mirna postane šele tedaj, ko jo začnem krmiti ali čistiti rdečkasti kožušček svoje prijateljice. Tedaj razkošno mrmra in me liže po rokah.

P r v i d a n Z o = Z o.

Danes popoldne je prišlo k naši kletki mnogo belih ljudi. Na tančno so naju ogledovali.

Zamorec je odprl kletko in me vzel na roko. Odnese me je k beli ženski, ki je poprej še nisem videla, in ji stisnil v roko mojo dlan.

Hotela sem se iztrgati in zbežati. Nisem storila tega. Pogledala sem beli ženski v oči. Bile so to velike, zelene oči, polne dobrote in ljubkosti. Brez premisleka sem ji dala drugo roko. Vzela me je in me pritiskala na prsi. Objela sem jo za vrat in sem se pritiskala k njej, kakor sem delala takrat, ko sem se ljubkovala z mamico.

Bela ženska, ki sem jo, ne vem zakaj, takoj nazvala Zo=Zo, je božala mojo glavico. Prijela me je nalahko za gobček in mi dolgo gledala v oči.

Nagla radost me je objela. Nekak mir je napolnil moje srce.

»Ah! Ah! Ah!« sem zaklicala vsa srečna. Pritiskala sem se k Zo=Zo, kakor bi iskala v njej obrambe in zavetja.

Ko so me vnovič spustili v kletko, sem bridko plakala.

Do mraka sem gledala Zo=Zo. Srce mi je bilo v prsih. Ali jo še uzrem ali ne?

(Dalje prih.)